

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Elfizetési árak:

Egy évre 6 pengő, félévre 3 pengő

Egyes szám ára 15 fillér

Főútra egész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.

Főmunkatárs: DR. SZÁSZ FERENC.

Laptulajdonos: MINERVA R-T.

Megjelenik minden szombaton,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Brassai utca 7. szám.

Dicsőes István király...!

Magyarok első szent királyá, dicsőes halálodnak
 évek óta felidőzöl a szívünkben, és mélyeségeg kegyelettel emlé-
 kező rólad Magyarország népe.

Hosszú két évtized alatt nem volt szabad leírni ve-

de nem volt szabad szólni hoz-
 záni emlékezni rád úgy, aho-
 gya nekünk, magyaroknak kell
 rólad szólni és rólad emlékezni.

Lánra voltunk verve, óh,
 dicsőes király. Te jól láttad
 magasságos egék fénylő kár-
 náit közül, hogy mit szenved-
 té a te búséges néped azért,
 mert magyar volt és tégedet
 szent első szent királyának.
 Szad és fénylő könyvek hul-
 nak örök-éte szeméből a rab-
 telti magyar ugarrá.

De mi tudtuk, hogy átszel-
 telt lelkes arcodat felénk for-
 ra, nézed a magyar rónát és
 magyar béreket és nem
 gyasa magunkra minket rab-
 munk nyomorúságában, óh,
 szent király...!

Es hogy mindezt necsak tud-
 ni hanem bizunk is benne, itt
 nyitad nekünk drága örökségül
 bölcséges szent jobboldat, mely-
 életedben egyként áldottál
 szüntétted, simogattál és osto-
 szál minket, meghajlani nehe-
 tudó nyakas magyarokat.

Dicsőes szent jobbold ve-
 tett ki minket végül is a rab-
 kábulatából, óh szent ma-
 gar király. A neveddel kez-
 dő magyar történelem ragyogó
 óngánál láttuk meg az útát,
 ny a szabadság világosságára

vezett. Soha, pillanatra se hittük, hogy elvesztöttünk
 ved és hogy te elhagytál minket. A frigy, melyet a
 trpátokkal kosszorozott szép országgoddal kötöttél, meg
 nem szüntethet haláloddal, mely nem is halál volt, hanem
 agdiszülés. A szent korona, mely elsőnek a te feinkől
 mlöködat érintette, -elválaszthatatlanul egybekapcsol-
 szentetteddel, mely 903 estendő óta minden évben ország-

rendező szent jobbold előtt fogadja meg, hogy a te bölcsé-
 séged mélységéből, hited erejéből, magyarságod tisztasá-
 gából merítve, akarja szent örökségedet megtartani, óh,
 szent István, magyarok dicső királyá...!

Lehető az örömmel és a há-
 lának méltó szava hozzád ma,
 amikor huszonkét éves némaság
 után megoldódik nyelvünk és
 szabadon, büszkén szólunk ne-
 vednek, magyarok első szent ki-
 rályát! Vane szó, mely méltó-
 képen megköszönje neked a sza-
 badságot, melyet tenőz vérál-
 dozatok, bátor, hőies küdelmek
 után elvett tőlünk - nem a
 győző jogán uralkodó nemies el-
 tenség, hanem a bosszú és a
 gyűlölet, mely nem a nagylelkű
 győzelem, hanem a saunda gyáva-
 ság gyermeke...!

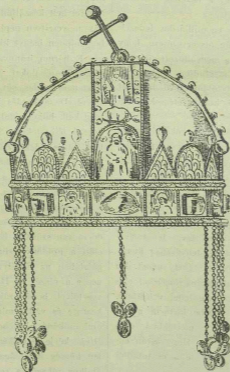
Vane lelkiünknek elégsé ma-
 gasröptű szárnya, hogy meg
 tudja méltóképen közelíteni su-
 garas emlékedet, mely mint az
 ámbra drága illata, lenzi át az
 egész dicsőes magyar törté-
 nelmet...!

Ó, dicsőes király, ha vala-
 mikor, kemény és vasveretes
 időkben: most add meg nekünk
 szent jobbold fenséges mozdulat-
 lanságában a nyugalom és az
 erő fényes péntázatát. Add ka-
 runknak a neme: és Főlényes
 erőt, szívünknek a rajndeneket
 egybefogó szelid indulatot értel-
 münknek a vak szenvedélyen
 uralkodó bölcseséget, mert mind-
 ezekre az élénkítő ő magyar
 élet kezdetén nagyobb szük-

ségünk van, mint valaha...!

Tedd, hogy mindenben méltók legyünk hozzád, orszá-
 godhoz, dicsőes emlékedhez, mi, késői unokák, kiket
 vérvíharos időktől megpróbáltva, szenvedéseink megfiz-
 títva állított ide örök magyar sorsunk, hogy fanntartsuk
 és tovább örizzük művedet: Szent István erős és boldog
 Magyarországot...!

(pjb.)

Emlékezés a legnagyobb magyar zeneművészre

Liszt Ferenc, a magyar származású, világhírű zongoraművész és zeneszerző 55 évvel ezelőtt halt meg, s 10 évvel ezelőtt született. Mint sok más magyar lángelét, őt is el akarták venni a magyarságtól. Ő azonban méltan megvallotta magyarságát, s bár életének túlnyomórészt a nagy világvárosokban töltötte el, mégis magyar maradt, s ennek nem egy örökéletű zenei műveiben adta bizonyosságát.

Liszt 1811. október 22-én pillantja meg a napvilágra Doborján (Sopron vm.), hol atyja egy művelt, tehetséges, zenekedvelő. Liszt sovány, beleges, vézna, szinte állandóan élet-halál közt lebegő szervezett. Zenei tehetsége bámulatos. A zongoratechnikát játszva sajátja el. Hogy fiának alaposabb kiképzést biztosíthasson, elhagyja Bécset, költözik. Itt még csodálatosabban bontakozik ki tehetsége és az 1822. évi hangverseny egy, a zenei világban páratlanul álló, 25 évig szakadatlanul tartó, de végső kisértő hallatlan sikertől megfosztott élet kezdete. Páris, London, az első külföldi diadalainak kezdete.

Még a francia forradalomnak is nagy szerepe jutott életének. Az ő lelket is, mint a Beethovenét, Wagnerét, új reményekkel töltötte el a kitörő vihar, de nyomban ép öpy csalódás támadt a Liszt szívében, mint hazakönnél. Újjáébredésének szülőltje a „Forradalmi szimfónia”, az „Erős várunk” motívumaival s első magyar műve, a „Hungária”. Alig tér vissza az életbe, gondolatai a magyar róna felé száguldanak!

1839 elindulás egy ragyogó és csodás zarándokútra. Egyogó nemesak a páratlan dicsőség, de a Liszt szíve szempontjából. Mindent, amit keres, odaáldoz jótékony cokra. Első állomás Pest, ahol néphős és fejedelem

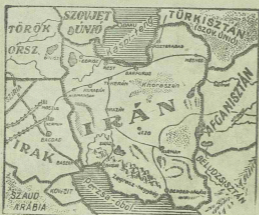
gyanánt fogadják. Első hangversenye a vakok intézete, második egy s egény hegedűs, harmadik egy zenei intézet javára. Magyarországi tartózkodása alatt szívja magába a magyar népi zene levegőjét.

1867-ben átjön Pestre, a koronázásra. Gyönyörű ajándékokat hagy itt ránk: Koronázási miscéjét. Pestet úgy megszereli, hogy tanári állást foglal el a zene iskolájában. Még ellátogat Rómába üdülést keresni. Kiábrándultán jön haza. Utolsó művészi körútján (1885) London, Luxemburg hallják utoljára zongorajátékát Betegen érkezik Bayreuthba, de magas lázzal is elmegy a „Parsifal” előadásra, sőt másnap a „Tristan”-ba is. Súlyos tüdőgyulladás lepi meg, alig tér magához. Egyszer felugrik, ki akar rohanni, de ájultan roskad össze és nem tért többet magához. Leánya, Cosima mellett lehel ki 1886. júl. 31-én nemes lelkét. Bayreuthban atussza örök álmát.

Liszt páratlan technikája mellett zenelleg is nagyot alkotott. Nagy érdeme, hogy ő veszi észre a népi zene páratlan jelentőségét az egyetemes zeneművelődés területén.

Bár német földön élt, azonban szíve teljes melegével figyelemmel kísérte a magyarság sorsát. Születés nélkül gondolt rájuk, szívesen időzött közöttük és sokszor vádolta magát azért, hogy nem bírja nyelvüket. Még temetésére is magyar zenét kívánt, hogy a magyar fájdalom hangjai kísérjék utolsó pihenőhelyére. Ha már s annyit áldozott értünk, mi is áldozunk érte anyit, hogy megismerjük. S ha zenéje majd ott él minden magyar lelkében, azzal bizonyítjuk, hogy s valóban magyar és a miénk volt

A „Magyar Nép” külpolitikai szemléje

A közelkelet felkavarása.

Az angol diplomácia, mely az európai szárazföldön minden játszmát elveszített, most újabban mind élenkebb tevékenységet igyekszik kifejteni a közelkeleten, főként, mióta Szíriát sikerült megszállani. Ebben kellő támogatásra talál a szovjetben, mely egyelőre nem akarja tudomásul venni, hogy végzetes katonai vereség készül számára Moszkva, Szentpétervár, Kíev és Odessza körül. A legújabb hírek mind megerősítik, hogy az angol és a szovjet kormány mind erőteljesebb nyomást igyekeznek kifejteni Irán kormányára, melyet brit csapatok átengedésére akarnak rábírní, melyek a vele szövetséges szovjetet tehermentesítsék a német haderővel szemben. Irán, melyet különben Perzsia néven ismerünk inkább, keményen őrzi semlegességét s ezzel függetlenségét s minden főrekevénye ellene szegül, mely semlegességének feladására akarja rábírní. Ebből a szempontból jelentős szerepe van az Iránnal szintén szövetséges Törökországnak is, melyet szintén felkértek, hogy közvetítsen az angol kormánynál. Ezt azonban Irán határozottan visszautasította. Egyébként jellemző a török közvélemény felfogására egy tekintélyes török újság cikke, mely egyenesen megírja, hogy Törökország nem nézheti tétlenül a brit diplomáciainak Teheránra való nyomását, s ezt az angol álláspontot a török nép méltánytalannak és érthetetlennek találja. Megmondja a cikk végén, hogy biztosítják London, hogy egy iráni brit kaland eseten a közelkeleti népek szíve — s így a török népe is — Irán oldalán áll. Nem lehetetlen, hogy Anglia ennek ellenére megismerül Irán semlegességét. Ez azonban kockázatos vállalkozás, mert hiszen feltétlenül szemben találja magát a környező országokkal. Ezenfelül nem szabad elfelejteni, hogy Németország sem ül tétlenül, s míg egyik markával hatalmas szorítás alatt tartja a katonailag máris feladóklió szovjetet, a másik marká elég lesz arra, hogy Anglia nyakát is megfogja, mely a végén, minden veszteklődésen keresztül a Németország markáiban marad, mert amíg Anglia nyaka ki nincs eszavarrva, addig a világban tartós békére nem lehet számítani.

A német-francia lépések. Újabban ismét érdekelések terelik mindjobban a német-francia viszonyt a világ lása felé a világ figyelmét. Ez a viszony ugyanis különben van, s ezt nem kis mértékben érezteli a nyugati afrikai francia gyarmatok sorsa, melyre Anglia szorítását róni a kezét. A viszony rendezésének alapjait a tárgyalások szolgálják, melyeket a két államfő Münchenben folytatott. Részletekről nem lehet ugyan tárgyalni, azonban az az élelm mozgás, mely a francia külpolitikát egyaránt jellemzi, igen fontos és elhatározó elemények lehetőségét takarják. Franciaország hovatovább abba a helyzetbe kerül, hogy a Németországgal szoros kapcsolatok mielőbbi megteremtése nélkül nem tudja hatalmi állását egy jövőendő európai rendezésben érvényesíteni. Németország világosan kifejezte, hogy európai rendezésben Franciaországnak is részt kell vennie juttatni. Ez nyílt, komoly és reális beszéd, amire építeni. Ebben a tekintetben ma még nincs egységes fogás Franciaországban. A megszállott francia terület sajtója a német-francia viszony sürgős rendezését szorgalmazza. Ez a sajtó jól látja a viszony mielőbbi rendezése nyomán mutakozó eredményeket. A meg nem szorított területeken működő sajtó már tartózkodóbb, érthető is. A helyzet azonban, ha lassan is, de érthető nem kell soká várni, amikor a német-francia viszony olyan állapotba kerül, hogy a rendezés automatikusan kinálja magát. Ez lesz az a bizonyos lélekantji pillanat, melyet Franciaország nem mulaszt el megragadni. E pillanat pedig annál közelebb van, minél hamarabb közdök be a szovjet teljes katonai megsemmisítésével, s minél nagyobb erőszaktételek szánja el magára Anglia a nyugatafrikai francia gyarmatok megszerzéséért.

**Magyarország
kormányzója
mondotta:**

Legyetek lánglelkű apostolok a magyar vitéségnek, az őnzelt hazaszeretletnek és a fegyelmelt összetartásnak. Országokat, nemzeteket mindenkor a szethúzó szervezetenél, fegyelmeltetésé tett tönkre és a szervezett fegyelmelt munka épített fel. Szeressétek a rögöt, melyet kaptok és mutassátok meg, hogy mit tud a vérszintia televény magyar föld annak teremni, aki odandó szorgalommal és szeretettel műveli. Maradjatok miniatkél a férfierényeknek, erőshű, keménykötésű, hűségben kipróbált magyarok."

gyonlított Moszkva légügyi parancsnokát. A moszkvai katonai körlegügyi parancsnokát a német lék Moszkva ellen intézett nyolcátámadása után a GPU egy külöénye agyonlította. A kivégzésre Sztalin adta meg a parancsot, an kísült, hogy a szovjetváros miképpen sem készült fel a légemre, holott a parancsnok minipem az ellenkezőt állította.

hították az amerikai-szovjet hadi-pszallítási egyezményt. Az Egyez-Államok és a Szovjetunió között egyezményt írtak alá. Az egyez-ében Washington kötelezettséget írt arra, hogy hadipári szempont-ontos cikkeket szállít a Szovjet-Enkivül további egy évre fosszabbították a rendes keres-imi szerződést. Helsinkiből szárm- hírek szerint a Sztalin-Hopkins eszélések során felmerült az am-ikai követelés is, hogy Mur-ázkot a Szovjetunió engedje át az-állt Államoknak flotta- és rep-ép-támaszpont számára.

Vatránia honvédelmi miniszteré-észedése a „japán veszélyről”. Az-állal honvédelmi miniszter hét-észedet tartott. A beszéd tulaj-ppen Japán címére intézett fel-észítés volt. A miniszter kifej-elt hogy Ausztrália maga akarja-íni sorsát, majd a következők-olotta: — Legfontosabb felada-ka csendesóceáni béke megóvása, am- gyünkön hajlandók arra, am- fenyegetések hatására eltekint-érdekeinkről, vagy engedjük a-áirodalmi bírtokok kérdésében, ekeket megvédeni kötelességünk. Min-erők indokainai megérkezésé-álommal fogadjuk.

Török-szovjet viszony. A Natio-entung ankarai tudósítója hozs- tudósítást közöl, amelyben-ék között megállapítja, hogy tek-étel a német-szovjet háború ed-efolyására, Törökországnak problémákkal kell szembenéz- tudósító megállapítja, hogy a-észovjet háború kilőrésekor Tö-ország szovjet-ellenes álláspontra-ekedett, mivel a törökök mind-ajzi, mind történelmi okokból a-ntunióban veszélyt láttak Török-ország számára. Eppen ezért nem le-gholman venni azokat a híresz-éket, mintha Törökország a Szov-

jetunióval való kapcsolatok megjav-ításra törekedne. Török politikai kö-rókban ugyan hangsúlyozzák Török-ország szigorú semlegességét és a tö-örök külügyminiszter is Törökország semlegességéről biztosította Vinogradov szovjet nagykövetet, mindazon-által feltehető, hogy a tengersizosok kérdése változatlanul olyan felület marad, amely a két ország közeledé-ét kizárja.

Nincs elég kőolaj Oroszországban. Általános feltűnést keltett, hogy Oroszország az Északamerikai Egye-ült Államoktól kőolajat kért. A helyzet ugyanis az, hogy a Szovjet Unió egyik a legnagyobb kőolaj termelő országoknak. Feltűnést tehát, hogy az alig néhány hete folyó há-boru máris odajuttatta Oroszországot, hogy nincsen elegendő olaja.

Titikos rádióállomás felkelést szlt Szibériában. A szibériai Léna-vidéken egy felkelő mozgalom titkos rádió-állomás működött, amely valószínűleg Külső-Mongóliában van. A titkos rádióállomás ma felhívta a felkelő-eket, hogy fosszák ki a kolchozok eszérjeit és hogy juttassák el a köz-ponthoz a fekete lajstromokat. A rá-dió bemonója azt is elrendelte, hogy a gabonabogarak szétzórását most már szüntessék meg, mert ezzel sa-ját táplálékunkat veszélyeztetik a fel-kelők. A titkos rádióállomás minden este 21 óra 40 perctől 22 óráig köz-veit.

Tilos Szíámhoz nyulni! A japán sajtó — miután Tokióból jelentik — be-hatóan foglalkozik Thaiföld (Szíam) kérdésével és éles hangon utasítja vissza azt az angol-szós kísérletet, hogy nyomást gyakoroljon Thaiföldre, A Nisi-Nisi című tokiói lap kijelenti, Japán sohasem engedné meg, hogy Anglia és Amerika hozzá-nyuljon Thaiföld függetlenségéhez. Minden Thaiföld ellen irányuló in-terezkedésre, amely csupán plutokrata hatalmak japánellenes érdekeit szolgálja, bekövetkezik a közvetlen és erőlyes japán válasz. Thaiföld mögött áll Japán eltökéltsége és támogatása. Az Asani Simbun emlékezteti Thai- földet azoknak az európai államok-nak a sorsára, amelyek engedtek hason-ló brit manővereknek. Japán tá-volkeleti politikájára — írja — Ang- lia Thaiföld ellen irányuló fenyege- tése a legkisebb benyomást sem teszi.

ABLA K

Kolozsvágra és Kolozsvár fő-ispánja igen okos és gyakorlati gondolatot vetett fel, melynek mindjárt gyakorlati megoldásá- is kért. Azt kívánja a főispán, hogy szüntessük meg a banket- tezéseket. Talán sehol a világon nincs akkora divánja a kőbő- deknék és közvacsoráknak, mint nálunk. Ma minden üzsövényvet alkalomul szolgál a bankettere. Ha jó valaki, bankett, ha megy- valaki, bankett. Ha dicsérik, ban- ket, ha támadják, ugyancsak. Meg a halottak után is divatban van faluhelyeken a torozás. Ste- nese, hogy erről a városon- nese nem tudnak, mert valamennyi közéleti nagyság temetésé után gyász-bankettet rendezének, am- ép úgy hozzátartozók a temé- tési költségekre, mint a pap vagy a harangozás. Ma igazán nem bankettelni való időket élünk. A bankettnek két dolog kell: hangulat és kenyér. Hang- ulatunk még volna, kenyérünk azonban már kevesebb, s ami- van, nem bankettere, hanem köz-életmezésre kell.

Romániában munkaszolgálatra hív- ták be a 18—21 éves zsidókat. A bu- karesti hadiképzésztő parancsnok- ság már e héten megkezdődtek a je- lentkezések. A közmunkára kötele- zett zsidóknak saját munkaruhában, három napra való étellel kell je- lentkezniük a parancsnokságnál. Egvelőre a 18—21 éves zsidókat vi- szik munkaszolgálatra. A jassyi kato- nai parancsnokság elrendelte, hogy a jassyi zsidók nemre és korra való tekintet nélkül batmellükön feltűné- mond fonete alapon hétecentimé- res átmérőjű sárga batszögletes zsidóesilagot kötelesek viselni posz- tóbeli vagy vászonból. A rendelkezés ellen vétőket egy hónaptól egy évig terjedő börtönnel és ezertől tízezer lejt terjedő pénzbírsággal sújtják.

Négyezer japán repülőgép egyfo- lyában négy napon át támadta Csun- kingot. Csunkingot a mult hét végén példátlan erejű légitámadás érte. A pénteken reggel kezdődött légi tá- madásban — becslés szerint — 400 japán repülőgép vett részt. A táma- dás négy napon át éjjel-nappal szak- dadatlanul tartott, kivéve szombat éjjelt. A hétfő délutáni vihar vetett véget a rettenetes erejű légitámadás- nak. A lakosság kevés élelemmel, pi- henés és alvás nélkül volt kénytele- az gyóhelyeken szorongani.

ABLAK

A szovjet hadvezetés ma már nem is hadviselés, Inkább kapkodás. Olyan, mint mikor az ember két keze egymástól függetlenül kalimpál, de nem tudja miért. A legutóbbi hárvekban két szovjet tábornok került német fogságba. Roppantul csodálkoztak, hogy épen az a német hadosztály fogta el őket, melyről Moszkvából csak nemrég hallották, hogy teljesen megsemmisült. Ez nemcsak a végzetes kapkodásra jellemző, hanem arra a vezetés hazugságra is, mellyel Sztalin és társai az igazság szemét bekötni szeretnék. Megsemmisült német hadosztályok! Ez a barom georgiai parancs, aki egész vezérkarával déle végéig járhadta az általa legvilkoltak vértében. annyit mégis csak tudatna, hogy mitóta a háború tart, még egyetlen német hadosztály se semmült meg. De hát Anglia és szövetségesei javíthatatlanok. Megtanultuk Angliától a vég nélküli hazudozást és nem akarják abbahagyni. Hát hazudoznak.

Sztalin és hárommillió szovjet vezető Amerikába menekül... Mint a Német Távirati Iroda a „New York Enquirer”-ra hivatkozva jelenti, washingtoni kongresszusi körökben úgy sejtik, hogy ha a németek megsemmisítik a szovjet hadseregeket, Sztalin és talán hárommillió kommunista vezető az Egyesült Államokba menekül, minthogy más ország nem jöhet számításba. Az utóbbi időben a washingtoni kormánynál Sztalin iránt meggyőződött rokonszenv következtében — írja a lap — fennforog a lehetőség, hogy Roosevelt egy napon vendégként fogja üdvözölni Sztalint.

Az első hivatalos térkép a keleti hadszínteren elért német sikerekről. Berlini katonai hely megbízásából elkészítették az első hivatalos térképet a keleti hadszíntér helyzetéről és ezt most nyilvánosságra is hozzák. Ez az első hivatalos haditérkép, amely a keleti hadjárat megindulása óta nyilvánosságra került és mutatja a hethetes hadjárat eredményeit, különösen az 1918. évi világháborús hadjáratral összehasonlítva. A térképből kitétnik, hogy Odessza körül a Dnyeper és a Bug folyók irányában hatalmas „zsák” keletkezett, ahol a szovjet csapatokat körülzárták. A Szmolenszk körül térség, mint a térkép bizonyítja, teljesen a német csapatok kezében van, ame-

lyek már 80 kilométernyire állanak keletre Szmolenszktől. Ugyancsak felismerhető a térképen az észterzági szovjet csapatok körülzárása és hogy az Ilmen-tó vidékén a német előrenyomulás ismét jelentősen tért nyert Szentpétervár irányában. A finnországi arevonalról a finn hadvezetőséggel egyetértésben még nem adtak ki térképes hadjelentést, de bejelentették, hogy rövidesen ennek a frontszakasznak a helyzetét is részletesen nyilvánosságra hozzák.

A szovjet katona — ágyútöltelék. A Deutsche Allgemeine Zeitung hosszabb cikkben foglalkozik a keleti megsemmisítő csaták következményével. A lap rámutat arra, hogy a sok ezer páncélos és ágyú, valamint más hadianyag elvesztésénél az emberekről már nem is beszélnek. A szovjet-hadvezetéség kilitástalan helyzetében az embertömeget egyszerűen ágyútölteléknek használja fel. Ha tekintetbe vesszük azokonkível az emberi települések, a falvak, városok elpusztítását és megmondjuk ennek következményeit, belátjuk, hogy a bolsevizmus ugynevezett „hadviselése” olyan néppusztítást jelent, amely a világtörténelemben példátlan. A bolsevizmus ebben is következetes marad ahhoz a törvényhez, amelyet mindig követett, de végvonaglását az angolok és az amerikaiak először az ellenálló erő jelének fogták fel. Lassanként azonban bennük is feldereng a következmények felismerése. Egyre világosabb jelek beszélnek arról, hogy Anglia a német győzelme hatása alatt a Szovjetuniót már elvesztelmek tekinteti és terveit arra az időre összpontosítja, amely majd a bolsevizmus összeomlása után következik be.

A szovjet közeli összeomlására készült első közönségét az angol sajtó. A londoni sajtó beszűntette a szovjet-orosz offenzíváról terjesztett híreszteléseket és előkészíti közönségét a szovjet-orosz hadsereg súlyos vereségére. Egyes lapok már közlik, hogy a szovjet-orosz hadsereget Ukrajnából kiverték a németek. A Dagens Nyheter című stockholmi lap londoni tudósítójára beszámol arról, hogy a német-szovjet-orosz háború, London szerint is, kritikus stádiumba jutott. Londonban mindenben megerősítik a németek ukrainai előnyomulásáról

szóló berlini jelentéseket. A hazai talatok azt mutatják, hogy a tizedik offenzíva rendszerint a legvagyosabb s mivel a németek a helyeszerint most indították el harcukat nagyarányú támadásukat a szovjet-orosz hadsereg ellen, félnek attól, hogy e támadás hatása alatt a szovjet-orosz hadsereg végleg összeron és nem lesz abban a helyzetben, hogy utána komoly ellenállást nyújtson ki. Ugyanekkor a londoni újság is azt jelenti, hogy Ukrajnában mindkét fél heves és veszélyes német támadás van kialakulóban. Ez a támadás a szovjet-orosz hadseregére nézve csak a támasztóállás lehet. Londonban manapság egyáltalában nem tartják lehetetlennek, hogy a német hadsereg bevonul a Kaukázusba és elérje az oroszok rendkívül gazdag petróleumforrásait is egyuttal kezébe kaparinthatja a nagyterjedésű gabonavideket.

180 volt Macesk-párti képviselő vezető felesküdtött a horvát álláspont. Az egykori horvát nemzetiségű palotájában a napokban tartott marsal és több minisztertanácsülésen a Poglavin fogadta a horvát parasztpárt (Macesk-párt) támogatását. Darkovich volt képviselő bejelentette, hogy a parasztpárt olvad az usztan-mozgalomba. Ő volt képviselő élesen elítélte a földre menekült és ott az egykoroszláv kormányjának kapcsos fenntartó horvátok politikáját. Poglavin köszöntött fejezte ki a döntségnek és kifejtette, hogy meg egész horvát nép erői az usztan-mozgalomban egyesülnek a Hill Mussolini által kezdeményezett Európa megvalósítására.

Hány zsidó él Oroszországban? Egy 1937-ben végzett népszámlálás adat szerint Oroszországban 1,5 milliónál több zsidó él. Érthető hát, hogy a zsidók Oroszországban mind politikai, mind pedig gazdasági és társadalmi téren vezető szerepet visznek.

Az angolok győzelmét kívánja a román király. A románok menekült király, Károly, aki jelenleg Lupescunéval Mexikóban tartózkodik, újságírók előtt érdekes nyilatkozatot tett. Szívvel kívánja, hogy ebben a háborúban az angolok győzzenek.

HIREK

vezes államtitkár a Székelyföldre járt. Vitéz Bonczos Miklós államtitkár nyári szabadságát időközben töltötte. A Székelyföldön a családvédelem munkájáról helyen helyszíni tájékoztatót tartott.

Érvel tartóztatják le a németeket a szászok Amerikában. Tosi szász, aki a német és olasz diplomáciaval együtt tért vissza Európába, a mai sajtóban ismertette azokat a híreket, amelyeknek az Egyesült Államokban élő németek és olaszok ki vannak téve. Az amerikaiak a hitélenes ötlek hadoszlopát a németekben észre vételek a németeket és olaszokat. A leírásokat gyűjtő táborokba küldik.

Hová bujnak a zsidók a razzizmus elől? Az elmúlt héten a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság tovább folytatta Budapesten és az országban az idegenellenőrző razzizmusokat. A rendezetlen állampolgárságú zsidók mindenképpen menekülni próbálnak a hatóság elől s olyan helyeken igyekeznek megbujni, ahol azt remélik, hogy nem érik utol őket. Elárasszák a nyaralóhelyeket, szállodákat, kórházakat, nem merik templomaikat látogatni. — minél távolabb igyekeznek jutni a gettótól, mert remélik, hogy ott nem érik utol őket. A kiutasítás előtt álló zsidók közül nagyon sokan felvették magukat a Zsidókórházba, ezért két nappal ezelőtt váratlan razzizmus rendeztek a kórházban is. A kórház orvosainak a véleményét nem vették figyelembe az egyes ottfekvő ápoltak ügyében, hanem rendőrvést vittek magukkal a detektívek és az állapította meg, hogy kit lehet elszállítani. Aki nem volt beteg s csak

a rendőrség elől bujt el a kórházba, mind elvitték. Hasonló okból rendeztek razzizmusokat a Svábhelyen, is ahol végigvizsgálták a luxushotelleket. Igen jellemző, hogy az egyik legelőkelőbb szállóban, ahol a napi árak 30 pengőnél kezdődnek, mindössze egyetlen keresztény vendéget találtak, a többi mind zsidó volt. Innen is sok embert vittek be a toloncházba.

Versenyszodát létesítenek Székelyudvarhelyen. Székelyudvarhelyen eddig nem volt uszoda. Most mozaikot indult, hogy versenyszodát létesítsenek.

Petróleumkút Makó mellett. Makó közelében, Tótkomlós község határában német szakértők bevonásával földgáz- és petróleum után kutatnak. A kutatók egyszerű eredményre vezettek. Az egyik mélyfúrásból óriási erővel nyersolaj tört fel. A valószínűség olaj-szökőkút elzárása még nem sikerült. Szakértők érkeztek a helyszínére, hogy a kúfat lezárják és a hasznos termelést megkezdjék.

Leányiskolák a családvédelem szolgálatában

A magyar nemzet történelme azt mutatja, hogy a magyarság a történelem folyamán azért nem tudott elszaporítani olyan mértékben, mint más nemzetek, mert az ország vesztésével, amely történelmi feladatának a következménye, természetes szaporodási száma nem lehet az a mérték, amelyet a magyarság között lakó nemzetiségek értek el. Közélebről olvashattunk arról, hogy a magyarság szaporodási arányszáma 20—30 százalékkal rosszabb, mint a közötte élő nemzetiségeké. Ez külső bennünket, erdélyi magyarokat érdekel, mert köztünk élnek a románok, akiknek a szaporodási arányszáma a néprajzi kutatók megállapítása szerint, talán Európa összes népei között a legkedvezőbb. Ez magyarázza, hogy egyes vidékeken túlsúlyba jutott a románység és a magyarság számbelileg hátréba szorult. Érthető tehát, hogy az arra illetékes kormányzati és társadalmi szervek megfontoltan a magyar család és a magyar faj védelmére.

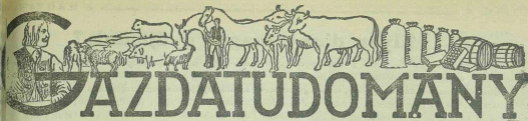
A magyar családvédelem eredményei fogják jelenteni a magyar nemzet történelmének olyanformán való alakulását, amely végre számbelileg is arra a színvonalra jut, amelyet kellően és igazságosan átértékelt történelmi múltja alapján megérdemel. Ma, amikor hőnyedek véreztet az orosz síkságon, ahol hajdan Árpád győzelmes seregét törtek előre, hogy a Kárpátok béréncéi belől honfoglalnak, ne felejtsek el a magyar anyák, hogy ezt a feladatot a magyar anyák kell, hogy megtartsák és felvállalják.

Ennek a gondolatnak a jegyében született meg az a törvényjavaslat, amelyet rendelet formájában adott ki a

kormányzat a leányközépiszkolók számára. A rendelet szerint minden leányközépiszkolai osztály köteles egy teljes babakelengyét kiállítani és a leánytanulók által készített babakelengyét az arra leginkább rázoruló sokgyermekes családok fogják megkapni.

Örvendetes dolog, hogy a leányiskolák növendékei a legnagyobb lelkesedéssel fogadták a rendeletet és az osztályok versenyre igyekeznek arra, hogy minél szebb és jobb babakelengyét állítsanak elő. Ezzel kapcsolatban rá kell mutatnunk még egy lehetőségre. Leányiskolákban a kézimunkáknak nagyon sokféle formáját tanítják és tanulják. Anyagban és mintában, színben és formában nagyon sok olyan kézimunkát végeznek a leányok, amelyek a mai nehéz időkben gyakorlati jelentősége nincs. Helyesebb volna, ha a kézimunkák tanítása alkalmával gyakorlati mintákat és holmikat állítanának elő. Hiszen a legfinomabb és legszebb himnusz, vagy a legkényesebb igényeket kielégítő eszike is csak akkor jelent értéket, ha abból a nemzetnek haszna van. Ezek helyett a mondjuk fényűzés számba menő dolgok helyett jó volna, ha minden leányiskolában a használati kézimunkák elkészítését, varrást tanítanák be. Ezeket mindjárt fel is lehetne megfelelően használni a nemzet és család védelem bizonyos céljainak határozottan szolgálására. Kétségtelen, hogy nagyon vitatható kell a szép és a hasznos közötti arány közepét megtalálására. Ugy érezzük azonban, hogy itt az egyedüli döntő tényező a nemzet elsőrendű szükséglete lehet s ezért a babakelengye rendeletét bármennyire is szűkítjük

GAZDATUDOMÁNY

Vessünk tarlónövényeket!

Mínél soványabb, minél régebben trágyázott, minél nyomosabb valamely talaj, annál kevésbé sikerülhet a tarlóvetés. Az csak jó erőben, azonkívül jó és alatt lévő talajokon üzhető a siker reményében, ha nedvességben sincs hiány. Elegendő talajnedvesség, illetve csapadék szükséges nemcsak arra, hogy a tarlóba vetett mag kikelhessen és a kikelt növények könnyen fejlődjenek kielégítő termést adhassanak, hanem az eső mindezt megelőzően — elsősorban kötöttebb talajokon — arra, hogy a tarlónövény vetéséhez a földművelőstalanul előkészíthessük. Hiszen különösen a tavaszi vagy a későn kiszántott vetemények helyébe a tarlóvetésnél kell arra gondolnunk, hogy a mag könnyen porhanyó, illetve apróra elmunkált, tömött vetőmag nyirkos rétegbe kerüljön. Ilyenkor nélkülözhetetlenek lesznek az alábbi eszközök és a henger munkáját.

A tarlóvetés alá végzendő talajmunka érdekében, de a talajban az elővetemény által meghagyott csapadék megőrzése miatt is arra kell még törekednünk, hogy a tarlóvetés szabadulása után azonnal szántunk fel, utána pedig a talajt megműveljük. Hogy a tarlóban foglalt nedvesség minél kevesebb menjen veszendőbe, német gazdaságok a csillagfürtöt zöldtrágyának, magyar gazdák a kukoricát eszalamádnak tarlóba oly módon is vetik, hogy a tarlóra szórta elvelet magot ekével vagy türesáskával alóforgatják és utána hengereznek. Természetesen ezt az eljárást csak omlós szántást adó földön lehet megkísérlni.

A kivált tarló bevetésekor megokolt, továbbá a vetést olyan mélyre tenni le a földre, amekkora mélyet a talaj légjártsága csak megenged.

Mínél korábban lekerült növény után vetünk másodterményt, rendszerint annál biztosabban számíthatunk annak sikerültére. Korai zöldtakarmány, mint a rozs, őszi takarmánykeverékek és bitorbó utáni vetés május végén — június elején vehetünk, repace utáni vetés május végén, kalászosok után csak július vége — augusztus elején, sőt, ha száraz a nyár, még később.

Július végén, augusztus elején egyes gazdák őszi zöldtakarmányok árpat is vetnek, néha bikkönyvel vagy borsóval keverten. A zab lassúbb fejlődése miatt ez nem alkalmas. Hacsak késő, augusztus végén, szeptember elején jön meg az eső, késő őszi zöldtakarmányok még mindig lehet fehérmustárt, esetleg csibe-
t vetni.

Jobb homoktalajon egész éven át zöldtakarmányt lehet vetni a csibeur. De sovány és száraz, homokos helyen nem dőlnek. Jól termő, jobb minőségű homokos és elegendő csapadékot kíván.

Ugyancsak rövid tenészedéjű, de csak jobb talajokra való a fehérmustár is. Vetése után 6—7 hétre kezd virágozni, amikor levágjuk és zölden feleltetjük. De mindig csak annyit szabad belőle lekaszálni, amennyit még aznap feleltetünk. Ha rakásban megfűlled, az állatok nem eszik. Kiváló tejtakarmány. Fehérmustárt szintén kora tavasztól késő őszig lehet vetni, akár ugyanabba a táblába többször is, de nem bírja sem a hőséget, sem a szárazságot. Ezért hazánkban vagy kora tavasszal, vagy inkább — mivel helyette főnövénynek tavasszal értékesebb növényt tehetünk, — csapadékosabb nyár végével, augusztusban, szeptemberben vetik.

A mohar és a köles igen kiváló tarlónövények. A mohar nagytömögű takarmányt ad, a köles pedig magtermése mellett igen jó minőségű szalmát szolgáltat. A köles szalma minőségében vetekszik a gyenge réti, vagy hegyi szénával.

Csak főbb vonásokban vázolhattuk, hogy szántóföldön másodterménynek milyen növények jöhetnek figyelembe.

Még csak azt a kérdést kívánjuk érinteni, hogy a tarlóba vetett növényre mi következzék, őszi-e vagy tavaszi? Erre merve szabályt felállítani természetesen nem lehet. Minél korábban kerül le a másodtermény, minél inkább engedi meg az idő és az időjárás, hogy a talajt őszi alá idejében és kellően előkészítsük, annál inkább vehetünk őszi, feltéve, hogy a talaj jó erőben van. Sőt, ha a föld annyira buja, hogy ott az ősziék meg szoktak előlni, előtűk tarlónövényt néha azért is iktatnak közbe, hogy ezzel a talajt megszarolják. Csak hogy a tarlóvetemény a talaj nedvességét is kiél! Miként sovány talajra a másodtermény végzetes lehet nemcsak az ősziékre, de még a tavasziaknál is csökkentheti a termést, hasonlóképpen még a buja talajon is sokat szenvedhet szárazság esetén az utónövény a tarlóvetés nyomán akkor, ha ez száraz nyárban vagy őszelőn a talaj vizét nagyon kimerítette és a hiányzó nedvességet csapadék nem pótolta.

Másodtermény után így a legtöbbször tavaszi kerül vetésre, az a tavaszi, amelynek természetét ott a talaj minőségén, trágyázottságán és megmunkáltságán, az időjárásán és egyéb természeti tényezőzőkön kívül a vetésforgó és a viszonyok megengedik.

Milyen dinnyemagot gyűjtsünk ?

Dinnyeszüret idején időszerű a dinnyetermesztés, értékesítés és maggyűtés kérdéseivel foglalkoznunk.

A dinnyetermesztést nálunk éppúgy, mint a gyümölcs-termesztést is, hosszú időn keresztül, csak kedvelésből gyakorolták és nem volt más célja, mint a házi szükséglet kielégítése. Legfeljebb a fölösleges termés került eladásra, vagy más termékkel való cserére.

Végre is a termesztés a múlt század utolsó negyedében, fokról-fokra nagyobb lendületet vett s a szántóföldi termesztés is elterjedt. Ekkor már sok külföldi jó dinnye-fajta honosodott meg nálunk, de sok rossz fajta is elterjedt. Idővel pedig a sokféle fajta egymással, majd a sárgadinnyé az ugorkával, a görögdinnyé pedig a tökkel egymás közelében termesztvén, egymástól elfajláztak, minnek következtében mindig több és több fajta elkeresodott dinnye került forgalomba.

De hány olyan termesztő van még manapság is, akik tudatlanságból a sárgadinnyé közelébe ugorkát, görögdinnyé közelében pedig tököt termesztnek és így az elkeresodást elősegítik.

Amíg a dinnyetermesztők az említett hibás termesztési eljárással fel nem hagynak, az elkeresodás folytán, évek múlva, legjobb fajta dinnyéjük is megromlik, értéktelenné válik. Azonban meg kell itt említenünk, hogy a sárgadinnyé és a görögdinnyé nem rokonfaj, minélfogva azok egymástól nem fajzanak el.

Ne kapkodjunk hangzatos nevé, agyondicsért új fajtát után, hanem a már jól bevált és a fogyasztóközönség által kedvelt jóminőségű dinnyefajtát nagy tömegben, fajtaazonos minőségben termeszük piaci eladásra. Kevert fajtájú dinnyéültetvényből fajtaazonos magot nem szabad gyűjteni, mert az elfajtázás már az első évben bekezdkezik, jóllehet az elkeresodás jelei az első évben még nem vehetők észre, mert hiszen az elfajtázás a magban jön létre és így a fajta elváltozása csak az elvevett magból kell növényutódon fog mutatkozni.

Ha tehát kevertfajtájú, vagy esetleg már elkeresodott dinnyéültetvényünk van, abból magot ne gyűjtsünk, hanem új, fajtaazonos vetőmag beszerzéséről gondoskodjunk. Mert nem szabad a rossz minőségű, elkeresodott vetőmaggal jövő évi dinnyetermesztésünk jövedel-

mezőségét és a saját megbízhatóságunkat kockáztatni.

De még abban az esetben is, hogyha fajtaazonos, kiváló fajtájú dinnyét termesztünk, a vetőmaggyűjtés legnagyobb figyelmet fordítsuk, mert a jó vetőmag minden növényén, tehát a dinnyénél is első kellék és becsülhetetlen érték. Ez okból már a termőföldet jóljük ki a legegészségesebb, bőtermő és minden körülményben kifogástalan dinnyevetők koránérő, legszebb méseit magunk és azok teljes beérésük után szedjük. Majd azokból a felvágás és izelés után, a legkisebb példányok magvait gyűjtsük össze.

A magdinnyé kiválasztásánál, a külső jó tulajdonságokon felül, különösképpen a belső tulajdonságokra is figyelmet fordítani. A görögdinnyének vékony héja, sejtének a szép piros színe, érezetlensége, ikrás, oshúsa és cukrossága adja meg a kívánt jó minőségű kereskedelmi célra a középszerűségi görögdinnyétől alkalmasabbak. A sárgadinnyéknek a korai érésük, a fag húsú és cukros, zamatos ízük a legjobbak, turkesztán-fajtáknál ezenkívül a hús olvadékonnyav levsége és zöldes vagy fehérszíne, míg a kanton-fajtáknál a hús keményesége, a zamatosság a kívánt tulajdonság. A sárgadinnyéből inkább a kisebb lera fajták felelnek meg a kereskedelmi igényeknek, amik a csomagolásra is a legalkalmasabbak.

Kereskedelmi célra, valamint házi fogyasztásra következő dinnyefajták ajánlhatók: Sárgadinnyé: Togyógy és a zöldhúsú turkesztán, a Togo, belleg korai és későnéző Párisi piaci kanfalup. Ez utóbbi fajta keményhúsú és gerezed. Görögdinnyé: Marsos, Sándor Pál-féle és a Hevesi. Ezekből a fajtákból a választott tömeges termésre egy-egy fajtát, házi szükségletre természetesen egyéb fajtát is termesztethetünk.

Meg kell azonban jegyezni, hogy ugyanazon a területen kereskedelmi célra minél több fajta sárgadinnyét termesztünk, akkor az egyes fajtákat bány sor kukoricával kell egymástól elválasztani, különösen az elfajzást megakadályozzuk. A sárgadinnyefajtákat esetleg görögdinnyevetéssel is elkülöníthetjük egymástól.

Új szer a peronoszpora ellen.

Egy olasz tudós évek óta kísérletezik más anyagokkal és hosszas kísérletezés után meglepő eredményeket ért el. Az általa feltalált permetező szerhez semmiféle fém nem szükséges, hanem oly anyagokból lehet előállítani, amelyek minden európai országban bőven találhatók.

Az olasz szőlészeti kísérleti állomások már az elmúlt évben foglalkoztak ezzel az anyaggal és az ideiglenes folyomány a kísérletek Olaszország egész területén nagy arányban foly-

nak. Szeptemberig tisztában leszünk azzal, hogy az új anyag be fogja-e váltani a hozzáfűzött reményeket vagy sem.

A kísérletek nemcsak Olaszországban folynak, ahol az új permetezőszert Itália egyik legnagyobb kémiai gyára már nagy arányokban gyártja, hanem a többi nagy borsótermő ország szőlészeti kísérleti állomásai is kaptak már mintákat az anyagból kísérleti célokra.

Mivel egész új és szenzációs felfedezésről van szó, amely az összes ed-

digi elméleteket halomra dönti, ma már értehető, hogy az illetékes szakembereknek a legnagyobb körültekintéssel és elővigyázatossággal kell eljárniuk.

Pályázat szőlészeti és borászati szakembereknek.

A földművelésügyi miniszter a szőlészeti és borászati felügyelőség letételekében hat ideiglenes minőségű kör, szőlészeti és borászati szakembereknek állásra pályázatot hirdetett. Pályázók a megfelelő okmányok

elt pályázati kérvényüket folyó szeptember 15-ig nyújthatják be a földmivélségi minisztérium szó- és borászati ügyosztályához. A kérvényhez többek között csatolni kell a m. kir. felsőbb szőlő- és gazdasági tanfolyam elvégzését igazoló vég bizonyítványt.

Románországi jó gabonatermesztésről számít.

Románországi jó gabonatermesztésről számít. A július hónapból kiadott hivatalos becslések alapján a román gabonatermesztése jó. A gabona termés-eredményeket a szakemberek 40 millió métermázsára becsülik. Spányországnak, mely a háború óta rendkívül súlyos gazdasági nehézségekkel küzd, Európa valamennyi országa közül talán a legnagyobb szüksége volt erre a jó termésre.

Termelésessel kell a szántóföldeket jól kihasználni!

Írtuk lapunkban, hogy minden szántóföldet el kell követelni a talaj termőerejének cölmszerű kihasználására. A földmivélségi miniszter kéri a földművelésügyi minisztert, hogy hívja a figyelmet arra, hogy a szántóföldes területeken a gazdák kettős termést foglalkozzanak. A kettős termést jól meg kell követelni a köztes termesztéstől. A kettős termesztést akkor folytatunk, ha a korán lekerülő, többnyire ta-

karmánynövények után még valamely rövid tenyészidejű növényt termesztünk. Olyan területeken, ahol a nyári csapadékviszonyok kedvezőek, a talaj jó táperőben van s a megfelelő trágyát a gazdaság jószálgállománya biztosítja, nagyon kívánatos a kettős termesztéssel foglalkozni.

A kettős termesztésnél a bőséges trágyázás miatt nagyon fontos az elővetemény helyes megválasztása. E célra megfelelőbbek a pillangósvirágú takarmánynövények. A kettős termesztésben másodnövényként a rövid tenyészidejű köles, pohánka, kerek répa, mohar, fehér mustár jöhet hazai viszonyaink között számításba.

A repecetermesztés érdekében.

Az olajgyártás egyik legfontosabb nyers anyaga a repace. Ezért a Futura mozgalmat indított a repace szerződéses alapon való termesztésére. Érdeklődőknek a Futura szervei szolgálnak felvilágosítással. Nagyjelentőségű dolog, hogy a termesztési szerződés értelmében a gazda a repace leszállított súlyának 60 százaléka erejéig repacepogácsát igényelhet. A repacepogácsa egyik legkiválóbb állati erőtakarmány, amelyet szarvasmarhák és sertések takarmányozására kitűnően lehet használni.

Nemesített vetőmagot kapnak a gazdák.

A búza, rozs és ősziárpa természetes egységesítésére és a minőség fokozására irányuló tevékenységet a földmivélségi miniszter a folyó év őszén is folytatni kívánja és a miniségi vetőmagkiosztás keretében mintegy 13.000 q., eredeti nemesített és 88.000 q. utántermesztett őszi búza, rozs, illetve árpavetőmagot juttat a gazdák részére. Eredeti nemesített vetőmagot továbbzaportításra, igénylő gazdák az illető terményre kormányhatóságilag megállapított áron felül métermázsánként 4 pengő nemesítési felárat tartoznak fizetni. A métermázsánkénti 8 pengőben megállapított nemesítési felárnak másik felét a vasúti szállítási költséggel együtt az államkincstár viseli.

Megállapították Szatmár vármegyében az őstermelő munkások napszám bérért.

Szatmár vármegyében a vármegyeyi gazdasági munkabér megállapító bizottság a szőlőmunkások napszámát 3 pengőben állapította meg. Ha a munkás munkáját kiváló teljesítménnyel végzi, 20 százalék jutalomban részesül.

Az erdei szakmunkások napszám-bérért 4-6 pengőben állapították meg aszerint, hogy a munkás melyik természetű erdei munkát végez.

A PÉTI SÓ

nitrogéntartalmú műtrágya

mindenütt nagy többtermést eredményez.
NE LEGYEN ŐSZI VETÉSE
PÉTI SÓ NÉLKÜL!

A PÉTI SÓ hatása
 ŐSZI BÚZÁNÁL
 Tomonyák István gazdasága
 Zilah.

Felvilágosítással szolgálnak és beszerezhető az egész visszatért területen az EMGE kirendeltségek székhelyén felállított PÉTI SÓ körzetképviselőknél és helyi bizományi raktáraknál:

Péti Nitrogénművek R.T. Budapest, V., Nádor-utca 21.

A földművelésügyi miniszter újból szabályozta a tejipar gyakorlását.

A földművelésügyi miniszter első rendelete a tejipar szabályozásáról 1925-ben jelent meg. Ez idő óta azonban tejgazdaságunk annyira fejlődött, hogy a tejiparra vonatkozó szabályokat is összhangba kellett hozni a kor követelményeivel és a tejtermelők érdekeivel.

Az új rendelet több rendelkezést tartalmaz a termelők védelme érdekében. Ezek közül egyik legfontosabb az, hogy a tejipari engedély kiadásához a legtöbb esetben a földművelésügyi miniszter előzetes hozzájárulása szükséges. Ugyancsak fontos rendelkezés ebből a szempontból az is, hogy a tejiparengedély kiadását általában biztosíték letételéhez kötik. Ezen kötelezettség alól azonban a tejszövetkezetek felmentést kaphatnak.

Állattenyésztési alap.

Minden törvényhatóság állattenyésztési alapot kell, hogy létesítsen. A legújabb kiadott rendelet értelmében az állattenyésztési alapot december hónap 31-ig kell létesíteni.

Mezőgazdasági és ipari kiállítás Sepsiszentgyörgyön.

Augusztus hónap 30-án és 31-én a sepsiszentgyörgyi ref. kollégium helyiségében és a városi sporttelepen az élelmiszer- és mezőgazdasági kiállítás rendeznek. A kiállítás keretében kertészeti, erdészeti, ipari, vadászati, háziipari, irodalmi és képművészeti termékeket mutatnak be. A kiállítást az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület rendezi.

Fontos mezőgazdasági intézményeket állítottak fel az erdélyi részeken.

A m. kir. Földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági fejlesztése és a mezőgazdasági termékek és cikkek közforgalmának ellenőrzése céljából több fontos intézményt állított fel. Kolozsváron vegykísérleti állomást, vetőmagvizsgáló intézetet, növénytermelési és növénynevelő, továbbá gyomnövény kísérleti intézetet állítottak fel. Nagyváradon és Szatmárnémetiben vegykísérleti állomást létesítettek. Marosvásárhelyen vegykísérleti és kísérleti állomást, továbbá növénytermelési és növényne-

velő intézetet állítottak fel. A m. kir. Földművelésügyi miniszter megállapította az új kísérleti intézetek hatókörét.

A felállított intézmények nagymértékben hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a magyar mezőgazdaság többtermelési terve mind a lehetőség, mind mennyiségileg a legelőretekben valósuljon meg.

Kötözük fel a ledült paradicsomot!

A szeles és esős időjárás következtében a paradicsomkárók nagyon sok helyen kidőlték és a paradicsom a földön fekszik. Az ilyen paradicsomot mindenféle beleség megtámadhatja és nem érik be rendszeren, hanem már zölden rothadásnak indul. Ezért a kidőlt paradicsomkárokat vissza kell szűrni helyükre és a paradicsomokat újból kell kötözni. Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a paradicsom állattenyésztési gyakorlati kapadással tartuk gyommentesen, mert a sűrű gyom megakadályozza a levegő áramlását és szintén elősegíti a növényi kártevők fellépését.

Szövőipari középiskola Budapesten.

A magyarság ifjú nemzedékének ipari pályán való elhelyezkedése érdekében a kormány mindent elkövet. A legújabb erre vonatkozó intézkedések mutatják, hogy az ipari pályára elvezetésére és az ipari pályán való elhelyezkedésre minden támogatást megkapnak azok, akik ipari pályán önjánuk elhelyezkedni.

Ezzel kapcsolatban felhívjuk a figyelmet arra, hogy Budapesten szövő-fonóipari középiskola van.

Mindazok jelentkezhetnek felvételre, akik 14-ik életévüket betöltötték, a 18-ikat azonban még nem érték el. A felvétel másik fontos követelménye, hogy igazolni kell a gimnázium, vagy polgári iskola IV. osztályának elvégzését. Azok, akik igazolják, hogy a fonó- és szövőiparban gyakorlatuk van, a felvétel alkalmával előnyben részesülnek. Érdeklők forduljanak az iskola igazgatószobájához, Markó-utca 29. szám

Országosan megszervezték a csalángyűjtést.

A csalán gazdaságilag igen hasznos növény, mert rost készítéséhez felhasználják. Arról nem is beszélve, hogy a fiatal csalánlevél és a hajtás emberi táplálkozásra is alkalmas, sőt külföldön gyógyszerek zöldfélék anyagok készítésére használják fel.

A közutadban általában ügyetlen, hogy a csalánból csak a gyümölcsöt gyűjtötték, az országvezetett csalángyűjtőket lehasználták. Ezzel szemben meg kell határozni, hogy ma már a csalánban finom szövetek és vászhatnak gyűjteni. Ugy tudják kikészíteni, és a kender és len rostól alig különbözik.

A csalán gyűjtésének országos megszervezése megkezdődött. A métermáza csalángyűjtőért 10 pengő fogunk fizetni. Mithogy a gyűjtés lehetősége ugyiszólván korlátozott, csalán gyűjtése sokak számára a keresetet jelent.

Szabályozták a növényi olaj forgalmát.

A Budapesti Közlönyben megjelent az Iparügyi Miniszter rendelet, amely szabályozta a belföldi kereskedés olajmagvak és növényi olaj forgalmát. A rendelet szerint a magvakat és növényi olaját általában csak a Futura vásárolható. A rendelet szerint a készleteket bejelenteni és mind a termelők, mind a feldolgozók a magvakat, illetve előállított olajat fel kell, hogy adják a Futurának. A rendelet értelmében pedig a növényi olajok földi forgalmáról is.

Árdrágításért letartóztatott kereskedő.

Bernáth József bánffyuhnyadi borskereskedő a bűzlisztet a múlt évben állapított árnál drágábban ártotta. A kereskedőt ezért előzetes tartóztatásba helyezték.

A cigányok kifittása a vásárokról.

Csornán érdekes mozgalom indult meg a heti, hónapos és országos vásároknak rendezésének biztosításával kapcsolatban. Elhatározták, hogy a vásárokról a cigányokat kiűljük.

Nagyar nemzet verses története

A MOHI CSATA.

*Hálóvadász magyar, szőzész a tatár,
Vérszomjas hordáktól sötétlik a határ.
A hős Béla király — nem hiába magyar —
A rabló tatáron győzni, győzni akar.*

*Megindul a csata, Király öccse, Kálmán,
S Ugrin érsek állnak a seregek sárnyán.
Jó magyar vitézség lobbot is vet, imhol,
S a magyar seregen harcok tűze tombol.*

*Most, ezzel a lúzzel támad a tatárna.
Hévének, lendületnek nincs vége, határna.
Vad serege bomlik, a tatár meghátrál,
És a magyar végső győzedelmet lát má.*

*Nagy felzúdulásban, hogy a tatár szalad,
Nemhogy üzné, míg tart a remek pillanat
De engedni futni, ő meg mitse várva,
Készül győzedelmes, gazdag lohadára*

*Folyt a bor. A nagy kedv, mint a tenger, áradt.
Körül folyta, mint a tél árok a várat,
S a magyarok serege lokonna végre
Mély átomba bódult, — rettentő veszére.*

Dal születik idegenben.

Agépesített üteg az erdő szélén megpihent. Lent,
fövényben, balseviekiktől felgyújtott község üszkös
szűl egy-egy füstöslog kigyózott a gyérszillagos
hául ég felé. A falu elmenekült lakói, ki tudja,
adokoltak? Az erdő fái a szokatlan vendégektől
sartan, pár nyugtalan madár keringett — egyébként
állt körös-körül.

Ét mesebeli szörnyek komorlottak a fák között a
megpöcsösk. Aki küzdelmüket látta a galicai sár-
tan gondolhatta, hogy acéltették most elernyedten
a térdigérő fűben s embernél fáradtabban élvezik
szukát.

szükereztségs után ez volt az első nyugodiabb nap.
nap délutáni harchan felbomlott, szovjet-kötélékek
na-homlok menekültek kelet felé. Az üldözők a mai
szérszort csoportokat értek utól és fegyvereztek le.
megmaradt, szerteforgácsolt erők menekülésük köz-
darral és láppal folytatnak reménytelen küzdelmet.
ásuk nyomát, mint mértföldek, az elhagyott és
tött gépkocsik jelezték.

az erdőn szelid hallagású folyócska kanyargott.
artájó, a eszerjében, minden valószínűség szerint
hátvéd lapult. Hajnali bekerítésük a holnap első

ana éjszaka azonban a pihenésé. A csapat egész
és vágásban dühörgött végig a dombvidék s a sík-
averte útján... most pihen.

Érőbe csavart honvédek hevernek a fák alatt,

csak egy-egy óvatosan szívott cigarettá mutatja az éjsza-
kának, hogy még ébren vannak. Az előtűk lévő tisztáson
szabályos időközökben feltűnik az ör árnyalakja. A gépek
felől benzinszagot hoz a szél. A felriaszított madarak új
tanyát keresnek.

— ...mert Isen kezében vagyunk! — hangzik az
egyik pokróc felől egy halk beszélgetés felkiáltójeleszerű
befejezése. A beszélő, hogy szavának még nagyobb nyo-
malékot adjon, cigarettájá füstjét sziszegve fújja ki a szá-
ján s a parázsló cigarettacsontok a feje melletti fatörzsön
széttáplítja.

— Hát te meg mit firkálsz? — fordul ugyanaz a
hang egy kéz felé, mely vigyázó tenyérrel takart elem-
lámpa fénye mellett notesz-félfébe jegyezget.

— Verset! — hangzik a rövid válasz s a kéz tulajdo-
nosának arcéle megvilan egy pillanatra, amint a sötétben
a kérdőzöre tekint.

— Mikor elhagytuk a hegyeket — folytatja most már
kérdés nélkül, mintha csak magában beszélne — vala-
hoggy úgy éreztem, hogy a Kárpátoktól el kell köszönnöm!
Egész nap bennem motoskált ez az érzés, s most pár
sorban papírra vettem — tette hozzá halk és szinte bo-
csánatkérő hangon.

— Míg csak el nem tűntek a láthatáron... én is
mindig feléjük bámultam — vallott egy hang valamelyik
sötét pokróc alól.

— Olvasd fel a verset — biztatta valaki a költőt, s
hogy érdeklődését mutassa, pokrócát igazgatva, a szűrt
fény felé hajolt.

— Nincs még befejezve — hangzott a szerény ellen-
velés, de már a kéz gyors mozdulattal emelte a fénykevé
elő a papírt.

... A táj esendjét halk, majd erősödő zúgás verte fel.
Nagy magasságban szállt repülőgép ismeretlen cellal ke-
let felé tartott. Aztán hangja hirtelen szelid döngővé hal-
kult s eltűnt a felhők felett.

A beállott esendben és sötétségben érezni lehetett,
hogy a fekvő alakok figyelnek és várnak. Felparázsló
cigaretták fordultak az elemlámpa tenyérnyi foltja felé.

A csillagos est látszólag békés esendjében, halk torok-
köszöriülés után, fehér lapra hajoltan a költő olvasni
kezdett:

*Elkőszöntem a hazánál,
Mikor átjöttem —
Búcsúzól egy vén hegye
Soká állt mögöttem...*

... pillanát esendet tartott s mégjobban átvilágító
tenyere fölé hajolva, saját szavától ellágyultan, mély zen-
gésű hangon folytatta:

*Visszajöök! — majd meglátod —
Igy szálltam a hegynek;
Örök őrtő, Te csak örököd,
Mögöttem pihennek...*

*Völgyek között, lent a síkon
Álszik a reményünk!
Grisd hitét sebb jövednek,
Imig visszatérünk...*

...és a vers — szólt rekedtté vált hangon a költő. s elemillámpáját elkaltantva, kevés motozás után mozdulatlanul hanyattdől, s szeme a csillagokra meredt.

— En is ilyesmit éreztem — szólt egy vőfa alól az egyik pihenő. — Alföldi gyerek vagyok, de amikor a hegyek közül kikanyarodtunk, utolsó tekintettel úgy köszöntem el mindentől, ami túl maradt, hogy azt gondoltam, szívem szakad belé. Akkor éreztem, — folytatta a csendben, — hogy azok a feltornyosuló öreg hegyek, milyen rendíthetetlen és örök oltamazói mindannak, ami arra lent él. — Érezni, tudni lehetett, hogy aki beszélt, utolsó szavainál nyugat felé mutatott s a barna sötétég-

ben többek szeme meredt a nyugaton pislogó csillagok felé.

Úgy látszott, mindenki alszik, csak a határ felé költő meredt az ismeretlen csillagok felé. A feje hűvös szél osont a föld közé s a szellő érirelése szeme is lassan lezárult.

Csak az ör végezte szabályos sétáját s hirtelen messziről elnyújtott kiállást hallott, percekig állt irányba meredt, majd megnyugodva folytatta útját a csillagos éjszakai almon pislogó csillagok alatt.

(K. U.)

Bürgöm

ÁPROSÁGOK ÁDOMÁK

Kapálás dobszóra.

Az iparban általánosan ismeretes, hogy a gépek hangja mennyire fontos. A gép munkája közben keletkező ütemes hang szabja meg a munka gyorsaságát és ütemét. Hiszen favágásnál, cölöpöknek a földbe való verésénél általánosan ismeretes, hogy mennyire jótékony hatása van a munka menetére az ütemes kiállításnak. A mezőgazdasági munkák elvégzése alkalmával a munka hanggal való ütemesítésének még nincs általános jelentősége, bár már egyes vidékeken szerepe van a mezőgazdaságban is az említett módszernek. Így például a forró földévön a bentszülött munkások sokhelyen a dob ütemes hangjára kapálnak, vagy végzik a mástermetzűt mezőgazdasági munkát. Kétségtelen dolog, hogy ennek különösen az alacsonyabb műveltséggel rendelkező munkások munkateljesítményének a fokozásánál óriási jelentősége van a munkateljesítmény nézőpontjából.

Az oroszlán sétája.

Párizsban egyik cirkuszból kiszabadult egy oroszlán. A közönség az oroszlán elől rémülten menekült, de az oroszlán senkit sem támadott meg. Az oroszlán az egyik mellékutca felé fordulva beugrott egy lakásba. A lakásban levő asszonyt nem bántotta, hanem azonnal játszani kezdett egy, a szobában levő kismacskaival. A cirkusz személyzete az oroszlánt a macskaival való játszás közben fogja le.

Utépítés sóból.

A közönséges földutak legkönnyebben úgy lehetők járhatóvá, ha a felső rétegeiket sóval hintik be és összesöpörve a felső réteget, megőrlik és megint az utra hintik. Ezután ismét kőso kerül rá és így a közönséges földút felső rétege kemény tömeggé szilárdul, amely kisebb forgalmat jól megbir. Természetesen, mintegy az ilyen utnak nincsen alapja, a nagyobb forgalom rendkívül hamar tönkretesz és ezért csak mint szükségutak jöhetnek számításba, különösen Amerika területén, ahol egyes vidékeket valami okból hirtelen akarnak bekötni az állandó jellegű burkolattal ellátott uthalózathoz.

Az éjjeli lepkék a leggyorsabb lepkék.

A bogarak között az éjjeli lepkék repülnek a leggyorsabban. A legnagyobb sebességet a hársfalepke éri el. Ez gyorsvontatsebességgel, óránként 60 kilométeres gyorsasággal repül.

Fogadás.

Az öreg Csontos favágó, vízi a fejszét a kovácshoz megnyújtani, élesíteni. Pista, a segéd, tüzesre izzasztja a fejszét s kezdi verni pöröllével, hogy csak úgy szikrázik. Csak odafröccsen ám a szikraeső az öreg Csontos arcába.

— Ajnye, de megcsipett! — dörzsölli az arcát.

— Kovácsbolha csak, — mondja a segéd, — csak addig csíp, míg meleg.

— Az ám, a tüzes istenyiulat! Akkor nyald meg!

— Adjon egy ezüstpengőt Csontos bácsi, akkor mezuvalom

— Megnyalod? — hitetlenkedik öreg Csontos.

— Meg én!

— Hát azt már megnézed, ha egy pengőmbé kerül ismét elő az öreg a bugyellárisát belőle egy ezüst pengőt. — Nyilván van-e.

S várja az öreg, hogy megnyalja-e a tüzes fejszét.

A segéd elveszi az egyezményt, hogy megnyalja és zsebre vágja.

Vetélkedés.

Két gumigyár utazója próbálta egymást a vasuton. Megvették egymást.

— Hát, kollega úr, tudja-e a mi gyártmányunk? Pestre kemétre utaztam. Fölvettem egy gumiköpenyvet, ami a runkból került ki. Pesten fel a vonatra és Keeskemetön észre, mikor ki akartam szállni Pesten a váróteremben bírt egy szegbe a kabátom s Keeskemetön, anélkül, hogy észre voltam.

Bőlint a másik utazó:

— Hát igen. Egy gumiköpenyvel elég szép. Hanem ami a mi igazgatónkkal történt! A hirtelen elmentem lakott, mikor egyszer arra ébred, hogy tüz ütött ki a hárompár gumitalpat e talpára, a mi gyárunkból van-e és kiugrott az ablakon. Földet ért, a gumitalpat vissza három nap, három éjjel ugrál fel, hogy már majdnem elcsúszt volna a végére is egy dézsa enyvet odatenni s abba is csak nagy ragadt bele. Különben talpam most is ugrálna.

„A Magyar Nép”-et terjesztő magyar köteleesség!

tanácsadó

tanácsadó levélhez mellékelni 70 fillér, az orvosi levelekhez 100. Ezt bélyegben is lehet küldeni.

Barna pácot otthon is készíthet vízbe tegyen 5-10 deka káliumacetátot. Arra vigyázzon, hogy a fűtőkenje be az oldalra, ha a káliumacetát teljesen feloldódott. A szűkítőket egyszerre készítsé el, hogy a főzőtárgy felületét ne kétféle páccal érje. A legmondásosabb eljárás mellett lehetetlen, hogy a kétféle páccal egyarányítva árnyalatilag ne legyen szíve.

A lyuk nélküli sajtot vaksajtúnak, a teljes sajtnak nevezik. Többféle olyan saját keletkezik, ha a tej túróvá társavany volt. A túrsók eltávolítása is okozhat vaksajtot. Akkor is keletkezik, ha a sajtot túlságosan melegen éreljük.

A közölt kérdés részletes megválaszolására nem vállalkozunk, a következőket felhasználhatja adatainak kiegészítésére. Egy tengeri mérföld 1852 méter, a mérték egy csomónak nevezik. 10 méter sebesség tehát megfelel 10 mérföldes sebességnek, ez pedig óránkénti kilométert és 540 métert jelent.

A polimétert ma már minden nagy mértékben használják, mert alkalmas a hőmérsékletének tényleges és vi-

szonylagos nedvesség tartalmának, továbbá harmatpontjának megállapítására. Így segítségével bizonyos határokig meg lehet jósolni az időjárást, de csaknem egész biztosan például a bekövetkező éjleli fagyok. Lényeges része a hajszálas nedvességmérő, amelynek számláján a viszonylagos nedvesség értékén kívül a hatmpont számítására alkalmas osztályzat is van. A műszer szerelt hőmérő szilappalról viszont a hőmérsékleten kívül az annak megfelelő legnagyobb páratartalmat is leolvashatjuk és ebből s a viszonylagos nedvességből a tényleges nedvesség egyszerűen kiszámítható.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőikért: B. S. Csikszentimón, Sz. J. Dézakna, D. K. Köröskisjénő, M. M. Domokos, Sz. Gy. Boechida, O. F. Magyaracsákás.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Megbízottaink közül Vinczeffy Sándor folytatja munkáját. Háromszék és Udvarhely megyékben, míg Tóth Imre a kolozsvári előfizetőinket keresi fel, hogy sülék a hátrálékos díjat bevezesse. Felkérjük mindazokat, akik f. év végéig hátrálékban vannak előfizetéseiknek, megbízottainknak fizessék ki. Ezenkívül azon megyékben levő hátrálékos előfize-

tőinket, akikhez megbízottaink még nem mentek ki, kitérőt postautóvalnyal felküldöttük s kériük azokat, hogy az utólagos felhasználásukat küldjék be a hátrálékos díjat, mely f. év végéig szél.

Iji. P. K. Hegyközpontjár. Előfizetésre készen van 1941. dec. 31-ig, tehát a felosztás tárgyátalan.

A következő befolyt pénzeket nyújtjuk: P. I. Úrvánd 3, Cs. I. Hegyközpontjár, Imre 6.20, B. S. K. Csikszentimón 3, R. D. Marosfalu 6.20, S. P. Rév 6.20, S. E. Nyárádszentimre 6.20, G. J. Udvarfalva 6.20, G. B. Benedé 6, Sz. F. Kibéd 3, D. K. Köröskisjénő 3, O. K. Hegyközpontjár 6.20, Özv. Sz. D-né Hidalmás 6.20, T. Ü. Mármarossziget 6.20, B. Gy. Marosárpatakat 6.20, N. G. Mezőcsávdás 6.20, T. F. Póka 6.20, B. I. Marosárpatakat 6.20, N. G. Mezőcsávdás 5.20, B. M. Székelyföld 6.20, Id. K. I. Csomaköz 8.70, D. P. Gálospetri 6.20, B. S. Unoka 11.20, K. E. Idecsopatak 5.60, I. L. Nyárádkarácsony 6.20, H. E. tejszöv. Szentháromság 6.20, Ref. lek. hív. Szentmargitta 6, Id. Cs. K. Hosszúmező 3.20, B. M. Marosárpatakat 5.45, P. J. Zsigmond 11 (r. 1941. dec. 31-ig), M. M. Feldebánya 6.20 pengő.

Szerkesztésért felel: PAP JÁNOSY BELA DR.
Feltetés kiadó: TÓTH KÁLMÁN.

Tanul meg!

A tudni általában a gombák elleni védekezésről? A növényeken fellépő gombák ellen való védekezés kapcsolatban a közvetlen védekezési módok és a megelőző alkalmazása miatt tudni kell a követ-

endő gombák ellen való védekezés csak akkor lehet sikeres, ha megismerjük mindazokat a növényrészeket, amelyek a gombák szaporító szerveit tartalmazzák. Különböző helyeken kell arra figyelniük, hogy a cserjék és a fák talaján ne maradjanak elszáradt, vagy elrotlott növényrészek. Az ilyen hulladékokat gondosan el kell távolítani és meg kell semmisíteni. Éppúgy meg kell semmisíteni a növény megbetegedett részeit, esetleg az egész növényt.

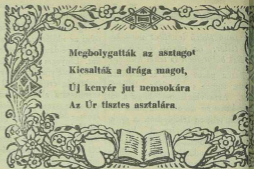
A megsemmisítés legbiztosabb módja az elégetés, a fűvel való mély eldás. Semmi esetre sem szabad a fűt és a lemeztett beteg részeket a kert udvarjára vagy a trágyatetejre dobni. A megelőzés legbiztosabb módja az elégetés, a fűvel való mély eldás. Semmi esetre sem szabad a fűt és a lemeztett beteg részeket a kert udvarjára vagy a trágyatetejre dobni.

A megelőzés legbiztosabb módja az elégetés, a fűvel való mély eldás. Semmi esetre sem szabad a fűt és a lemeztett beteg részeket a kert udvarjára vagy a trágyatetejre dobni.

Végül tudni kell azt is, hogy lényesebb növényeken a védekező szerek perzselési joltokat idéznek elő, amelyek a növények ártalmára is lehetnek. Ezért a permetezést, amíg a növény természetét ki nem ismerjük, bizonyos óvatossággal végezzük.

A vaj frissen tartása a háztartásokban.
A bezerzett jóminőségű vaj eltárolásánál arra kell törekednünk, hogy megtartsa kellemes kiütő zamattát. Ezért tartjuk száraz, hűvös helyen s mivel nagyon könnyen magába vesz idegen illatokat, tartunk tőle távol mindenféle illégetes szagú és ízű élelmiszereket. Leghelyesebb befűtött edényben tartani vagy hagyjuk meg a csomagolásra felhasználásig pergament papírban. Vaj eltárolására legalkalmasabb hely a hűtőszekrény (fűszekrény), ha a fűszekrényünk nincs, a lehető legbátósebb helyen tartjuk, mert tudott dolog, hogy a melegben a vaj gyorsan megolvad. Forró nyári idején, ha nincs fűszekrényünk, minden egyes elcsomagolt vaj köré zineget csavarjunk, amellyel biztosítjuk, hogy a csomagoló papír nem nyomul szét, az összeköttetőt egyes vajdarabokat rakjuk aztán széles szájú üvegedénybe, korsóba, vagy más alkalmas edénybe, fedjük be deszkával, üveglappal, amit lenyomatunk pl. egy darab tégállal. Ezután készítsünk sóoldatot, mely 4 és fél liter vízre két pohárra való sót tartalmaz. E hideg sóoldatot beöntjük az edénybe, hogy az teljesen ellepje a vajdarabokat s az edény hűvös helyre állítsuk. Időnként, ha szükséges, újabb sóoldatot öntünk az edénybe, hogy az állandóan ellepje a vajdarabokat. Egy-két darab vaj rövid ideig való eltárolására alkalmas, ha a vajdarabokat, melyek pergament papírba vannak csomagolva, sóoldatba mártott és kicsavart tiszta vászon ruhába göngyöljük.

P. EGYETEMI KÖNYVTÁR
-KOLOSZVÁR
Szent György tér

Megbolgyatták az asztogot
Kiesalták a drága magot,
Új kenyér jut nemcsakára
Az Úr tisztas asztalára.

Hogyan sütjük a húst rostélyon és nyárson?

Roston és nyárson való sütéshez csak egészen kiváló minőségű húst, nagyon gyenge, jól beérett marhavespecsenye, gyenge, fiatal borjú-, bárány- vagy disznóhús, fiatal, hizott baromfi és hal alkalmazható.

A megsütendő húsdarabot forgatható nyársa tűzik s szabad tűzön vagy sütőben, a nyárs folytonos forgatása közben, sütik meg. A folytonos forgatást igénylő nyársat melynek segítségével, megfelelő gyakorlat mellett, a hús igen egyenletesen pirul és pirul, az új kenyér az ennél jóval kényelmesebb rostéllyal helyettesíti. Erre a rostélyra kerül a megmosott, szárazra törölt és megsózott hús, miután a sütőt már előzőleg körülbelül 100 C fokra felhevítettük. Körülbelül 8 percig a hús csak szárazon fekszik a rostélyon, aztán kenjük meg forró zsírral vagy vajjal, amit a hús süetésének befejezéséig legalább 8-10-szer meg kell imitálni. A rostély alá megfelelő nagyságú edényt állítunk a lecsepegtető zsír befogadására. A sülés előrehaladtával a hőmérsékletet szárazságnál, gyenge borjú- és bárányhúsnál 130 fokra emeljük, hogy a hús legfelső rétegeinek szép barna színre való pirulását elősegítsük. A zsírfogóban összegyűlt zsírt a tálláskor váontjuk a pecsenyére.

A nyárson vagy rostélyon sült hús a legízletesebb és legtáplálóbb pecsenye, készítése azonban nagy szakértelemet s előirányzott nyersanyagot igényel. Ennek hiányában, vagy igen kemény, vagy túlszávitott pecsenye lehet az eredmény s azért a hűskészítésnek ez a módja háztartásokban nehezen tud elterjedni.

A háztartási könyvvizelés fontossága.

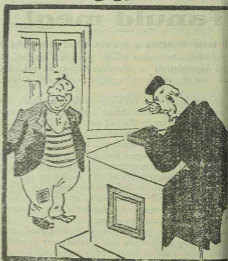
Sokszor volt olyan fontos a háztartási költségvetés egyensúlyának biztosítása, mint a mostani időkben, amikor az árak állandó ingadozása és pedig rendszeren a drágulás felé való eltolódása, nánduntalan megzavarja a háztartásny számításait. Most valóban csak úgy lehet biztosítani a háztartási bevételek és kiadások egyensúlyát, hogyha minden egyes tételnek nap-nap után való bejegyzésével ellenőrizni tudjuk legalább hetenként azt, hogy a rendelkezésre álló összegből mennyit fordítottunk a család felnevelésére.

Nagyon sok faldékonyág, sokszor azonban csak egyszerű természetes ész kell ahhoz, hogy a háztartást összefoglaló tehessük. Így például különösen a hús kikapcsolását tekintetbe véve, hogy most a zöldségidényben aránylag elegendő és olcsó zöldség áll rendelkezésre, nagyon tehermentesíthetjük a háztartási kiadásokat. Nem szabad felednünk, hogy egészségi nézőpontból is

jelentősége van ennek. Gondoljunk csak az 1914-15 világháborúra, amikor a nehéz gazdasági viszonyok miatt könnyűvé, sőt sokszor túlkönnyűvé váltak mellett nagyon sok gomorborjas ember meggyógyult.

A magyar köznyelv mindég arról nevezetes, előnyben részesíti a túlkövér és nehéz ételkezt. megállapítható, hogy az ilyen ételk terheltek a legjobban a háztartás kiadásait. Amikor tehát ott főzünk, könnyebben és egészségesebben is főzünk, még ehhez hozzá vesszük azt, hogy a magyarság gazdasági, sőt léteérdekai minden téren az ésszerű rekeszkodást követelik, világosan állítjuk, hogy általában az anyaggal és pénzzel való takaréklak mennyre hasznos és célszerű. Az pedig nem lehet, hogy a cél eléréséhez egyik legfontosabb útjátos háztartási pénznapló vezetése. Ezért tehát ezt formáságnak, hanem olyan kellékeknek tartunk, a szebb magyar jövő felé vezető út egyik építő köve.

Boldog gyermekek

Bíró: Hogy tudott maga ilyesmire vetemedni gondolt arra, hogy szegényt hoz a családjádra?

Váldott: Kérem bíró úr, nekem nincs és Nincs feleségem.

Bíró: Ja úgy? Boldog gyermekek, hogy neap apjuk miatt szegyenkerzőnek.